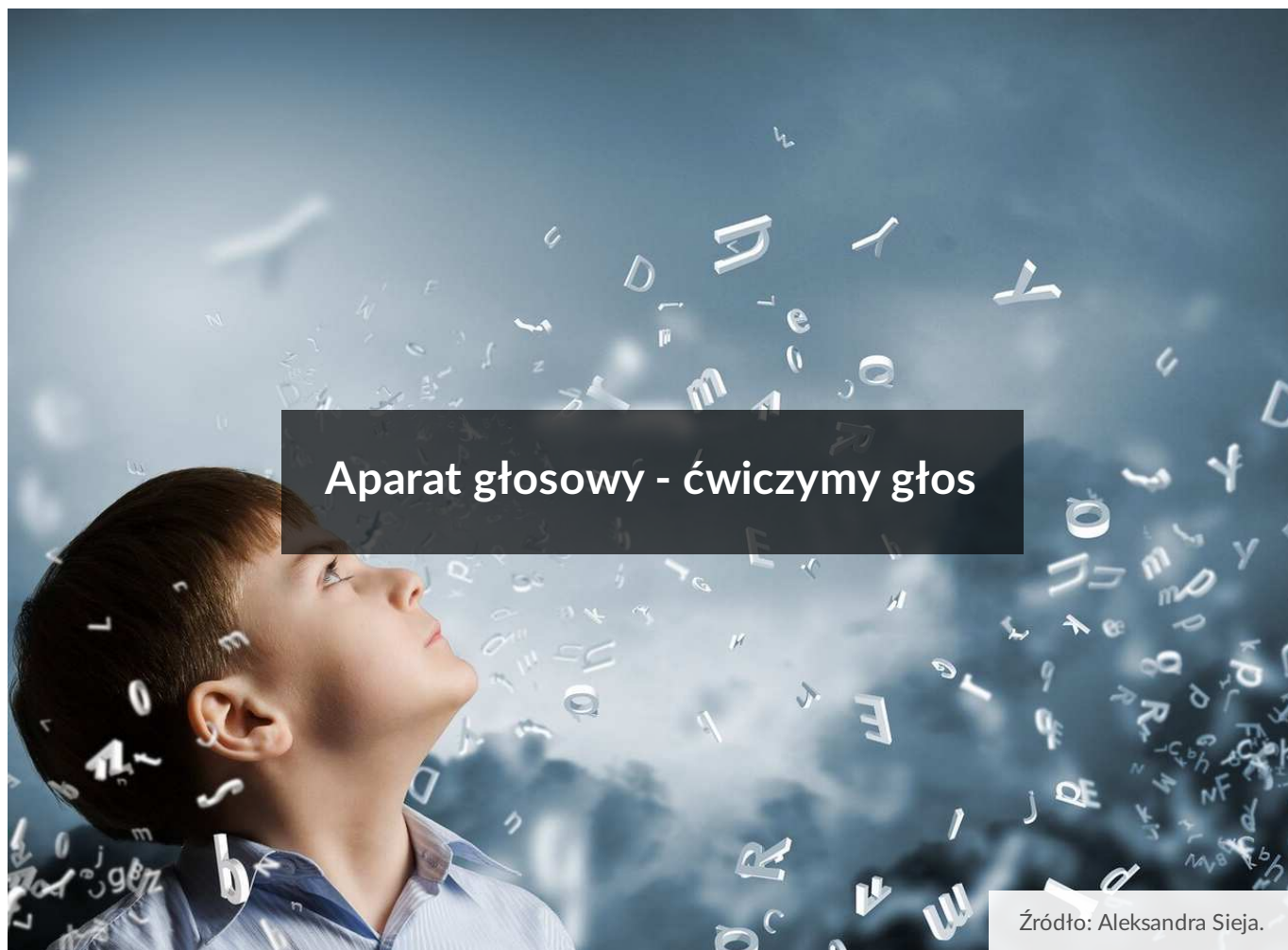

Aparat głosowy - ćwiczymy głos

- Aparat głosowy - ćwiczymy głos

Aparat głosowy - ćwiczymy głos

Źródło: Aleksandra Sieja.

Scenariusz dla nauczyciela:

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

3) stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

2) rozpoznaje ze słuchu:

B) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:

2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew śpiew biały i inne).

Nauczysz się

rozróżniać i nazywać głosy ludzkie;

przedstawiać na ilustracji budowę aparatu głosowego, zwracając szczególną uwagę na położenie krtani i tchawicy;

wykonywać ćwiczenia oddechowe, emisyjne i dykcyjne.

Głos to też instrument

Od najmłodszych lat mówimy i śpiewamy i jest to dla nas naturalne. Głos służy nam nie tylko do komunikowania się, ale także jest uznawany za pierwszy instrument w dziejach ludzkości. Możliwości ludzkiego głosu są imponujące i żaden instrument nie jest w stanie mu dorównać. Tylko on potrafi zarówno szeptać, mówić, krzyczeć, śpiewać, naśladować różne odgłosy i dźwięki.

Śpiewanie u większości osób jest intuicyjnie. Wszyscy muszą dbać o głos, dlatego każdy powinien posiadać podstawową wiedzę na jego temat. Osoba używająca swojego głosu zbyt długo w sposób nieodpowiedni, może nabawić się chrypy, czy czasowego zaniku głosu.

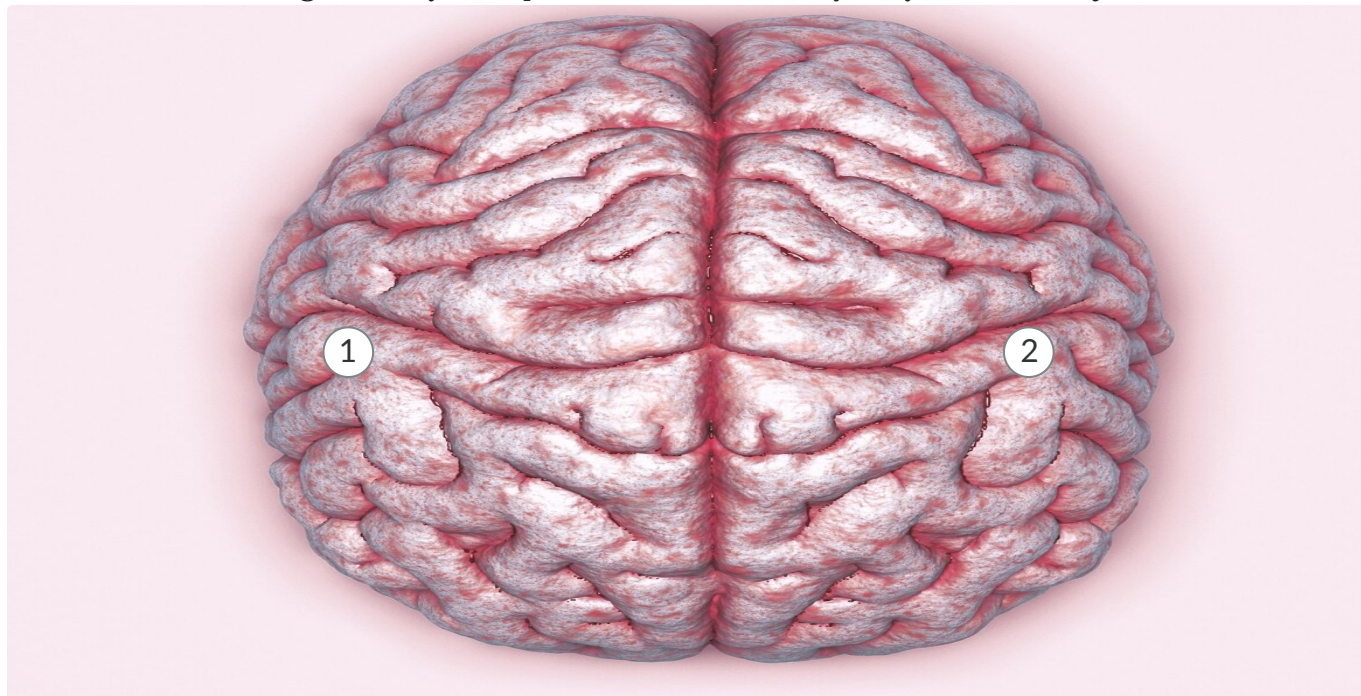
Żeby temu zapobiec, dowiemy się w jaki sposób wydobywamy z siebie głos oraz w jak można nad nim zapanować, by stał się narzędziem muzycznej ekspresji.

Jak powstaje głos? - budowa aparatu głosowego

Sprawny i zadbany głos czysto **intonuje** niskie i wysokie, a także krótkie i długie dźwięki w różnorodnej dynamice. Do osiągnięcia tych celów konieczne są wokalne ćwiczenia oparte na podstawowej wiedzy o głosie i jego działaniu. Aby wiedzieć jak powstaje głos, musimy zapoznać się z podstawowymi elementami, które biorą udział w procesie śpiewania.

Mózg

Tu zaczyna się proces śpiewania. Tu powstaje nasza chęć i wyobrażenie na temat dźwięku. W mózgu pojawia się pierwszy impuls, który jest rozsyłany po kolejnych częściach narządu głosowego. Impulsy mobilizują określone grupy mięśni do wykonywania przypisanych im czynności i ruchów. Są one ze sobą zsynchronizowane i w odpowiednim czasie docierają do obszarów ciała zaangażowanych w proces tworzenia i wydobywania dźwięku.

1

Lewa półkula mózgu odpowiada za śpiew, oraz za wycucie rytmu.

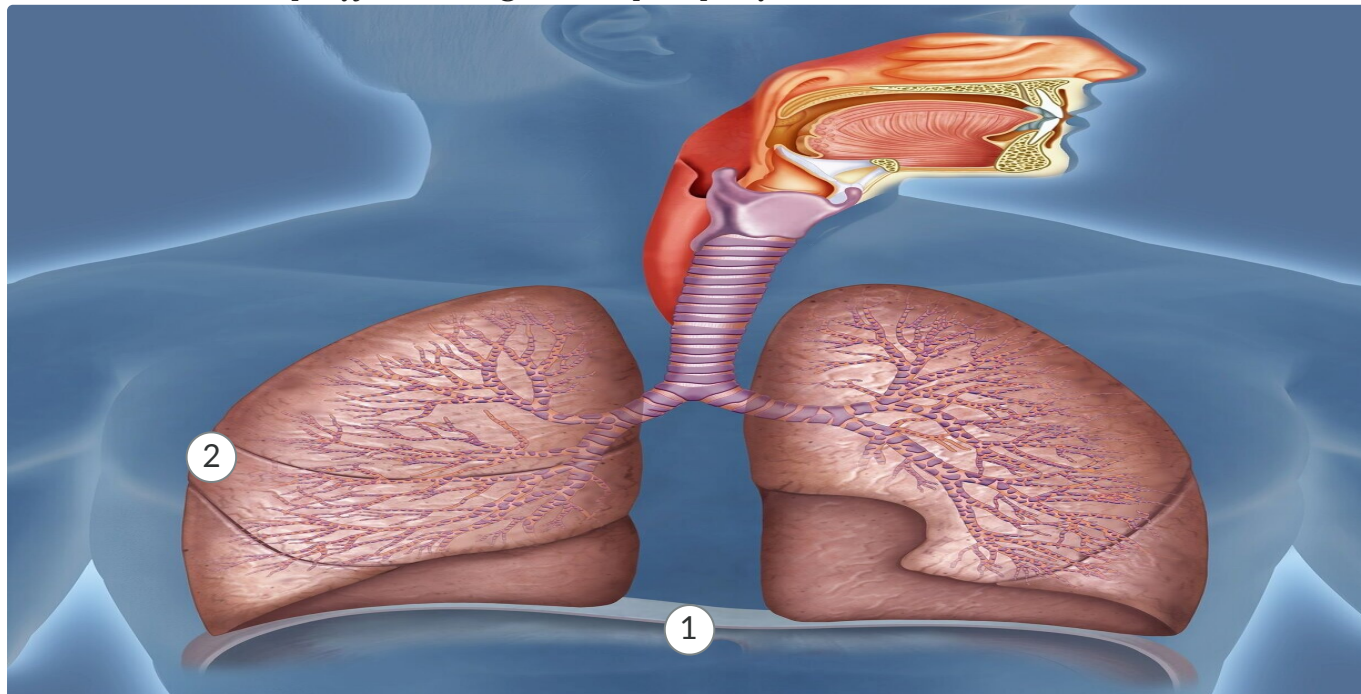
2

Prawa półkula mózgu odpowiada za słyszenie melodii.

Ilustracja przedstawiająca ludzki mózg, online-skills, CC BY 3.0

Płuca i przepona

Pierwszy sygnał dociera do płuc i bierzemy wdech dostarczając sobie niezbędnego powietrza do powstania dźwięku. Wiele różnych mięśni bierze udział w oddychaniu, jednym z najważniejszych jest **przepona**, znajdująca się tuż pod płucami. Przepona to duży mięsień, który umożliwia oddychanie. Ma kształt kopuły i oddziela jamę brzuszną od wnętrza klatki piersiowej. Przepona porusza się intensywnie podczas śmiechu - to doskonała i bardzo przyjemna rozgrzewka przepony.

1

Mięsień przepony

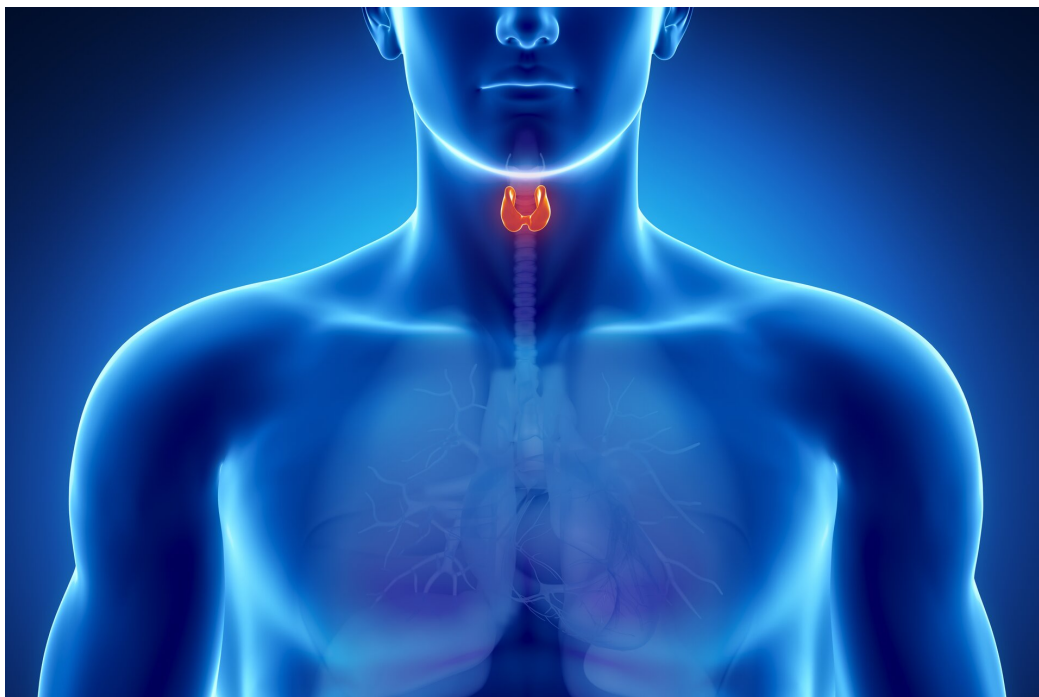
2

Płuco - jedno po lewej i po prawej stronie.

Ilustracja przedstawiająca układ oddechowy, online-skills, CC BY 3.0

Wydychane powietrze z płuc przedostaje się drogami oddechowymi do najważniejszego elementu naszego aparatu głosowego – **krtani**.

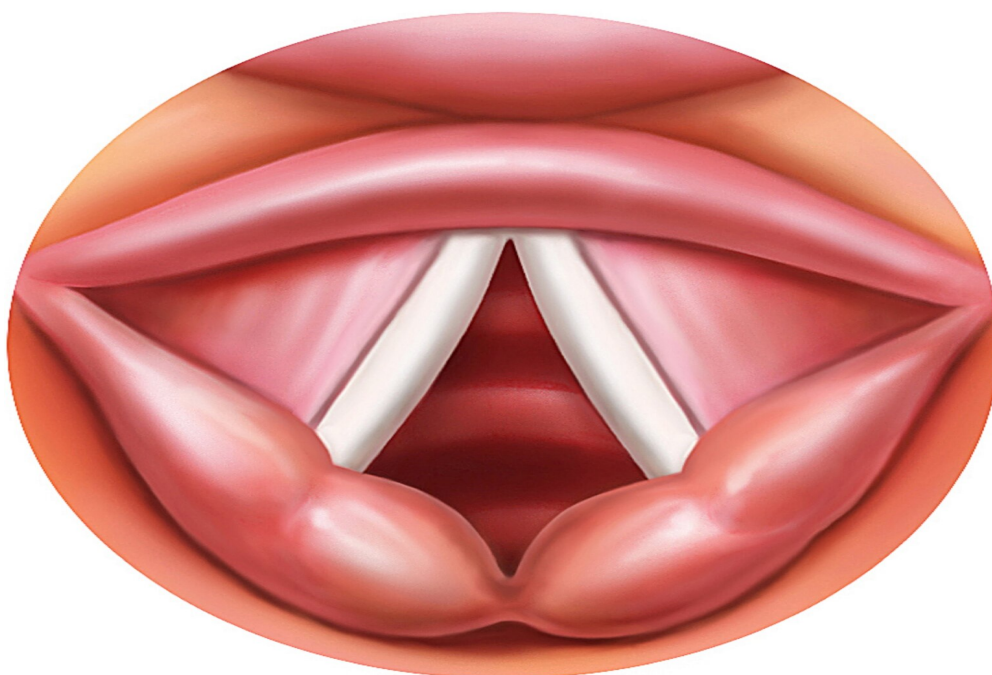
Krtień

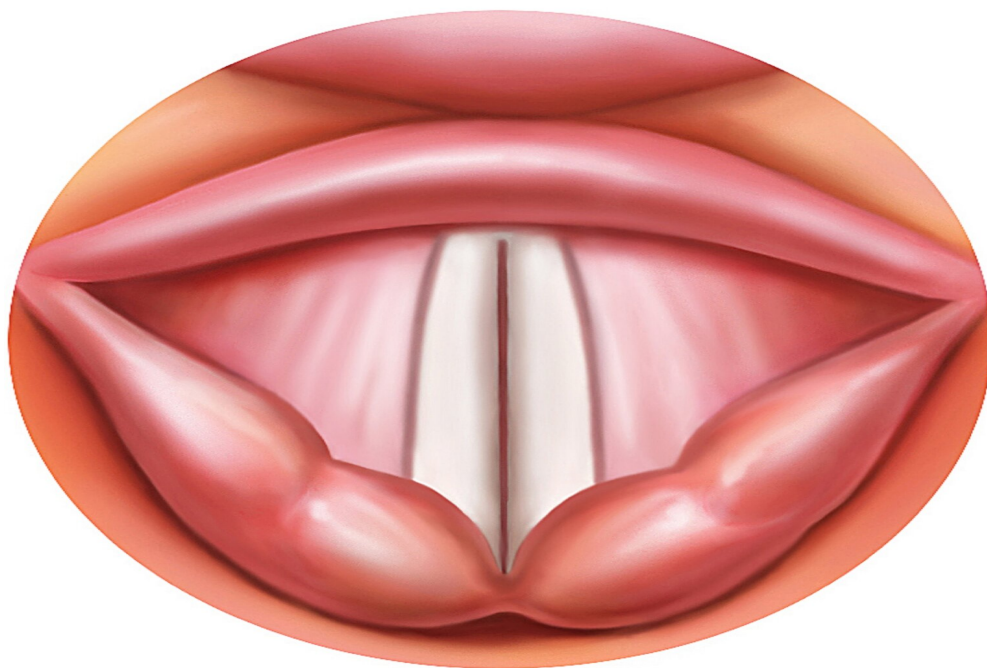

Źródło: online-skills.

Dźwięk każdego ze znanych nam instrumentów muzycznych powstaje dzięki wprowadzeniu w drgania jakiejś jego części (np. struny w gitarze). Krtąń to nasz właściwy instrument głosowy i to w nim znajdują się tzw. **struny głosowe**. Nazwa jest jednak trochę myląca, tak naprawdę nie są to struny, tylko dwa fałdy skórne (**fałdy głosowe**), które dzięki odpowiednim mięśniom mogą otwierać lub zamykać otwór, którym przepływa powietrze.

Ich działanie przypomina dwuczęściową kurtynę w teatrze. Gdy oddychamy, fałdy są rozchylone, natomiast podczas wydawania głosu zbliżają się do siebie, a ich krawędzie bardzo szybko drgają (wibrują). To właśnie **owe drgania są bezpośrednim źródłem dźwięku**. Prawidłowo działający głos wokalisty jest wynikiem kompromisu, balansu między pracą mięśni a przepływem powietrza.

Źródło: online-skills.

Naturalna wysokość głosu zależy przede wszystkim od długości i grubości strun głosowych oraz wielkości krtani. Głosy dziecięce są zazwyczaj wysokie, dlatego że mają krótkie struny głosowe i małą krtani. Z kolei krtani dorosłego mężczyzny jest o wiele większa niż krtani kobiety i tworzy na szyi wypukłość zwaną **jabłkiem Adama**. Męskie struny głosowe są dłuższe i grubsze, dlatego mężczyźni mają zwykle głos niższy od kobiet, których fałdy głosowe są zazwyczaj krótsze i cieńsze od męskich.

Krtani dziewcząt w miarę dorastania powiększa się w spokojnym tempie, natomiast u chłopców między 11., a 15. rokiem życia zaczyna gwałtownie rosnąć, czego efektem mogą być intensywne zmiany w głosie. Ten okres nazywany jest **mutacją głosu**. Głos chłopców po zakończeniu mutacji obniża się nawet o oktawę, z kolei głosy dziewcząt w wyniku mutacji stają się niższy przeciętnie o kwartę.

Rezonatory

Rezonatorami w ciele nazywamy zamkniętą przestrzeń, od której wewnętrznych ścian dźwięk się wielokrotnie odbija, nabierając mocy, stając się głośniejszym i wzbogacając swe brzmienie. Są to m.in. **krtani i gardło, jama nosowa i jama ustna**, której wielkość i wewnętrzny kształt możemy na różne sposoby modyfikować, operując policzkami, językiem, ustami i podniebieniem miękkim, co oczywiście znacząco wpływa na różne parametry i jakość dźwięku. Rezonatorami są też sztywne elementy naszego ciała, czyli np. **kości** – przede wszystkim kości czaszki, górna część kręgosłupa i kości klatki piersiowej.

Źródło: online-skills.

Wszystkie te elementy tak zwanego [traktu głosowego](#) obsługiwane są przez ogromną liczbę mniejszych i większych mięśni. Nauka śpiewu przypomina więc trochę trening sportowy – trzeba regularnie ćwiczyć, wówczas mięśnie stają się silniejsze i mamy nad nimi większą kontrolę, a co za tym idzie mamy również większe możliwości używania naszego głosu.

Rozśpiewanie – przykłady ćwiczeń

Przed długotrwałym korzystaniem z głosu, tak jak przed zawodami sportowymi, niezbędna jest rozgrzewka, by nie nabawić się wokalne kontuzji. W ciągu swojej przygody ze śpiewaniem spotkasz się z wieloma różnymi ćwiczeniami i technikami wokalnymi.

Poniżej przedstawiono przykładowe ćwiczenia, które należy wykonać przed każdym długotrwałym korzystaniem z głosu.

Rozgrzewka fizyczna i postawa ciała

Nasz głos znajduje się w naszym ciele, więc każde napięcie może oddziaływać na nasz głos. Warto obserwować swoje ciało i rozluźniać poszczególne partie stosując proste ćwiczenia fizyczne, np. ruchy głowy, krążenia barków, rozciąganie ciała do góry i na boki, krążenie bioder, masowanie i rozluźnianie części twarzy (szczególnie czoła, policzków i żuchwy). Przed rozpoczęciem kolejnych ćwiczeń nie można zapomnieć o właściwej postawie ciała.

O ile jest to możliwe to najlepiej jest śpiewać stojąc stabilnie w lekkim rozkroku, ciało powinno być wyprostowane, ramiona opuszczone, łopatki ściągnięte. Ciało powinno być aktywne i gotowe do działania, ale jednocześnie swobodne i zrelaksowane.

Rozgrzewka oddechowa

Swobodny, stabilny przepływ powietrza to podstawa pięknego i zdrowego śpiewu. Oddychanie w spoczynku jest odruchem wrodzonym, podczas śpiewu jednak oddycha się nieco inaczej. Dzięki odpowiednio wykonywanym ćwiczeniom wydech śpiewaka potrafi być o wiele dłuższy niż u przeciętnego człowieka.

Eksperyment

Aby sprawdzić w jaki sposób zazwyczaj oddychasz, połóż dłoń na przeciwległym barku (np. prawą na lewym) i weź głęboki oddech. Zaobserwuj, czy podnosi się Twój łokieć. Jeśli tak się dzieje, bierzesz oddech samą górną częścią płuc. Wypełniasz w ten sposób ok 10% swojej pełnej objętości płuc. Jeśli łokieć pozostaje nieruchomy, a wydyma się Twój brzuch to bierzesz wdech brzuszny, zwany też przeponowym. W ten sposób nabierasz znacznie więcej powietrza niż oddychając piersiowo. Pilnuj, aby powietrze było wdychane lub wydychane całkowicie równomiernie, bez zrywów i wstrzymywania.

Polecenie 1

Uwaga! Polecenie należy wykonać pod opieką nauczyciela lub opiekuna.

1. Weź głęboki oddech i całkowicie się rozluźniając, westchnij na luźnym wydechu mówiąc „aaaaaaaaaaah”. Powtórz kilka razy.
2. Następnie weź głęboki wdech, powoli przesuwając ręce od boków ciała, aż do połączenia ich nad głową, kiedy nabierzesz pełne płuca.
3. Robiąc długi wydech, powoli opuszczaj ręce, wypuszczając całe powietrze ustami w momencie, kiedy dotkną boków. Ręce sterują oddechem, nie odwrotnie.

Powtórz ćwiczenie kilka razy, wypuszczając powietrze na różnych wydłużonych bezdźwięcznych głoskach np. f, sz czy s.

Rozgrzewka dykcyjna

Podczas śpiewu często zapomina się o wyraźnym wypowiedaniu tekstu, który staje się niezrozumiały dla słuchacza. Ćwiczenia, które mają na celu poprawić wyrazistość nazywamy dykcyjnymi. Przed wykonaniem tych ćwiczeń warto kilkakrotnie swobodnie opuścić żuchwę, porozciągać język, próbując dotknąć jego koniuszkiem brody lub nosa, parsknąć jak koń by rozluźnić usta.

Polecenie 2

Przeczytaj na głos poniższe teksty. Zaczynij bardzo wyraźnie i wolno, a potem w coraz szybszym tempie (uważaj by nie zmieniać dynamiki):

- Koszt poczt w Tczewie.
- Myśli człowieka człowiek nie dociecze, lecz kluczem do nich są czyny człowiecze.
- Popłakuje Paula w auli, że koala łąka w Australii.
- Wyindywidualizowaliśmy się z rozentuzjasmowanego tłumu.

Emisja głosu – proces wydobywania się głosu

Podczas śpiewania łatwo zauważyć, że niektóre wysokości dźwięków są dla nas łatwiejsze do zaśpiewania, niektóre trudniejsze. Ma na to wpływ budowa naszego instrumentu głosowego, a także doświadczenie w śpiewaniu. Dobrze wytrenowany głos płynnie i swobodnie łączy niskie i wysokie dźwięki, które nie powinny różnić się od siebie barwą. Taki głos ma także ogromne możliwości różnicowania głośności.

Eksperyment

Oprzyj dłoń na górnej części klatki piersiowej, rozluźnij usta i głośno powiedz długie „m” ([mormorando](#)) tak nisko, jak tylko potrafisz. Powinieneś poczuć pod dłonią wibracje. A teraz zachowując tę samą pozycję, próbujemy powiedzieć „m” jak najwyżej. Czy wciąż czujemy wibracje w tym samym miejscu? Teraz możesz poczuć wibracje w ciele gdzieś wyżej w obrębie głowy.

Polecenie 3

Zaśpiewaj jeszcze raz mormorando na jednym dźwięku i na jednym wydechu postaraj się utrzymać go swobodnie i długo czując jak łaskoczą usta. Potem spróbuj wykonać [glissando](#) od najwyższych dźwięków, jakie możesz zaśpiewać do najniższego i odwrotnie.

Ciało tak właśnie działa, że w różnych miejscach w ciele odczuwamy dźwięki. Należy przyzwycząić się i zaakceptować to uczucie. Niezależnie czy śpiewamy nisko, czy wysoko, zamiast myśleć o przemieszczaniu się dźwięku tylko w górę i w dół, warto wyobrażać sobie, że kierunek dźwięku to wprost przed siebie.

Rodzaje głosów ludzkich

Naturalna wysokość głosu zależy od wielu czynników. Posiadaczom głosów niskich łatwiej będzie się śpiewało niższe dźwięki, i na odwrót. Głosy dzieli się na żeńskie oraz męskie, a te z kolei na wysokie i niskie. Poniżej przedstawiono podstawowe rodzaje głosów:

- **Sopran** – wysoki głos żeński.

1

Aria Vissi d'arte z opery „Tosca” Giacomo Pucciniego

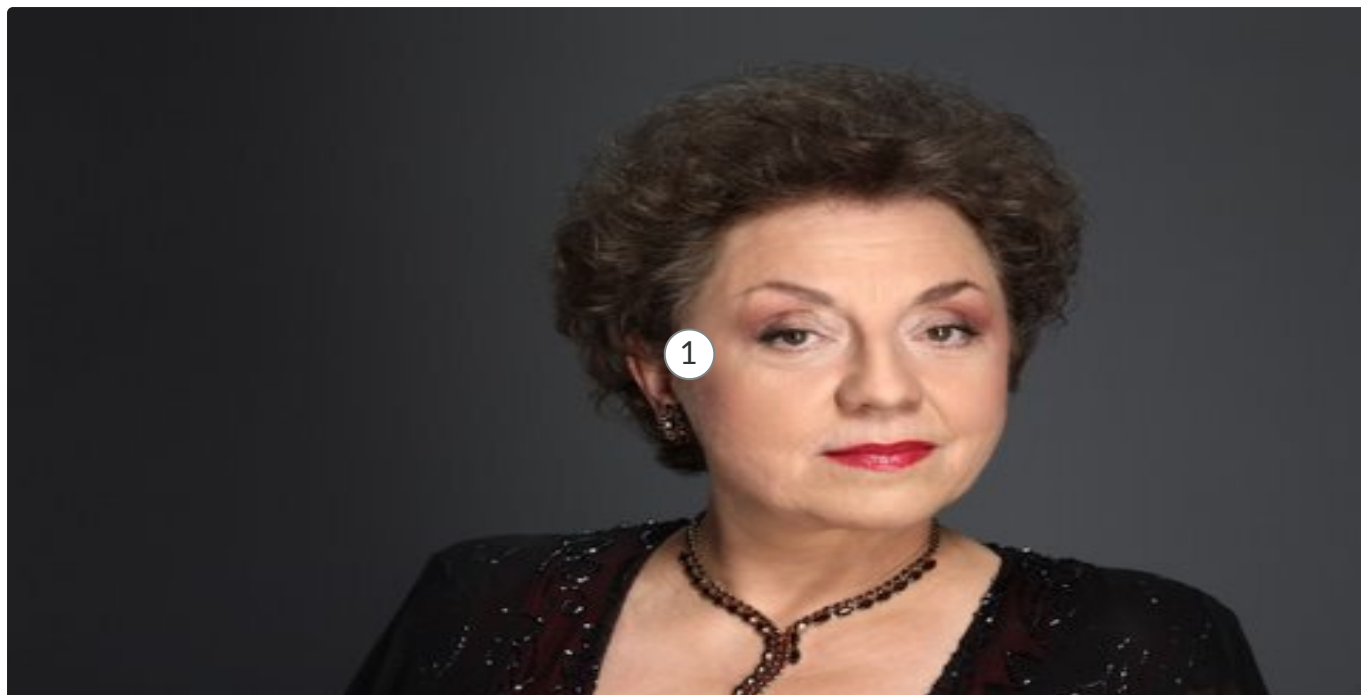
Wykonawca: Maria Callas, Orchestre de la Société des Concerts du Conservatoire, dyr. Georges Prêtre

Źródło: The Very Best of Maria Callas

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

Istnieją również głosy kobiece, których skala nie sięga w górę do najwyższych dźwięków sopranu, ani w dół do najniższych dźwięków altu i nazywa się je **mezzosopranem**.

- **Alt** – niski głos żeński. W tym przypadku zaprezentowany został kontralt – bardzo niski głos żeński. Kontralcistki operują głosem o bardzo dużej skali – w niektórych przypadkach aż do bardzo wysokich dźwięków sopranu.

1

Orfeusz i Eurydyka Akt I - Scena II - *Ciel rivederla potrò*, autorstwa Christopa Willibalda Glucka
Wykonawca: Ewa Podleś, Orquesta Sinfonica De Madrid, dyr. Peter Maag

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

Źródło: online-skills, źródło: https://www.youtube.com/watch?v=8f_NJSdM05Q.

- **Tenor** - wysoki głos męski.

1

Libiamo z opery *Traviata*, autorstwa Giuseppe Verdiego

Wykonawca: Alfredo Kraus, London Philharmonic Orchestra, dyr. Ricardo Mutti

Źródło: Verdi: La Traviata

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

Podobnie jak w przypadku głosów kobiecych, tu również istnieje głos średni zwany **barytonem**.

Bas to niski głos męski, oraz osoba śpiewająca tym głosem. Bas charakteryzuje się bardzo głębokim brzmieniem.

Wystąpił błąd

Źródło: Aleksandra Sieja.

Na nagraniu „Aria Ten zegar stary” z opery Straszny Dwór Stanisława Moniuszko. Utwór wykonywany jest przez niski głos męski – bas, z akompaniamentem fortepianu. Nastrój utworu jest tajemniczy, dramatyczny. Śpiewak opowiada historię duchów praprababek, które schodzą z obrazów w Strasznym Dworze i pyta słuchacza czy się boi.

Głosy te różnią się nie tylko skalą (czyli zakresem możliwych do wykonania dźwięków), ale również innymi cechami – barwą, siłą czy zwinnością. Są głosy cechujące się niezwykle łatwością śpiewania bardzo szybko i bardzo czysto – to tzw. **koloratury**.

1

Aria Królowej nocy z opery *Czarodziejski flet*, autorstwa Wolfganga Amadeusza Mozarta

Wykonawca: Emma Matthews, Tasmanian Symphony Orchestra, dyr. Marko Letonja

Źródło: 100 Best – Mozart

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

Fot. nieznany, Emma Matthews, 2012, mso.com.au, CC BY 3.0 (ilustracja); Wolfgang Amadeusz Mozart, „Aria Królowej nocy”, z opery „Czarodziejski flet”, online-skills, CC BY 3.0

Istnieje jeszcze wiele odmian poszczególnych głosów, jak np.

Kontratenor – śpiewak płci męskiej, który mimo przebytej mutacji głosu, dzięki odpowiedniej technice, jak i wrodzonym uwarunkowaniom jest w stanie operować pełną skalą altu, mezzosopranu lub nawet sopranu.

Basso profondo – najniższy głos męski, o bardzo rozbudowanej skali w dół.

Możliwości ludzkiego głosu

Wokalista ma możliwość wykreowania za pomocą swojego instrumentu wielu różnych brzmień tego samego dźwięku. Przy stosowaniu odpowiednich technik ma do dyspozycji wiele wokalnych „efektów specjalnych”, które są charakterystyczne dla danych gatunków muzycznych. Są to, m.in.:

Biały śpiew – to specyficzny rodzaj śpiewu, typowy dla muzyki ludowej i folkowej. Kładzie nacisk na przenikliwość i natężenie dźwięku, a także na „jaskrawą, jasną” barwę.

Wystąpił błąd

Na nagraniu utwór zespołu: „Kapela ze Wsi Warszawa”: „Ej, ty gburski synie”. Utwór jest zestawieniem, pozornie bardzo odległych stylów muzycznych: muzyki rozrywkowej i muzyki etnicznej, folklorystycznej. Wokalistki śpiewają białym głosem, bardzo jaskrawą barwą, mocno, zdecydowanie. Akompaniament jest mieszanką brzmień folkowych, np. cymbałów i rozrywkowych: perkusja, instrumenty elektroniczne.

Śpiew alikwotowy – to rodzaj śpiewu, w którym śpiewający wykorzystuje zjawisko rezonansu. Pozwala ono na wydobywanie pozornie więcej niż jednego dźwięku w tym samym czasie, podczas gdy w rzeczywistości fałdy głosowe wytwarzają jeden dźwięk o częstotliwości podstawowej, jednak wzmacniając wybrane [aliquoty](#).

Wystąpił błąd

Na nagraniu utwór Sweeney wykonany przez Annę-Marię Hefe. We wstępie wokalistka wykonuje dźwięki, przypominające trochę śpiew, a trochę grę na pianinie. Dźwięki są mocno rozwibrowane, momentami mamy wrażenie, że słychać dwa różne dźwięki. Pomiędzy tymi przygrywkami, wokalistka śpiewa smutną, spokojną piosenkę przy akompaniamencie harfy i akordeonu.

Whistle (gwizdek) – jest to efekt wokalny, ukazujący najwyższe dźwięki ludzkiej skali głosu. Jego nazwa tego pochodzi od specyficznego brzmienia, które osiąga się tym efektem

wokalnym, przypominającym brzmienie gwizdania w gwizdek

Wystąpił błąd

Fragment piosenki „Emotions” w wykonaniu Mariah Carey. Rozpoczyna się bardzo wysokimi dźwiękami wykonanymi przez wokalistkę. Trochę przypominają one piszczenie, trochę gwizdanie.

Beatbox i imitowanie instrumentów głosem – to forma rytmicznego tworzenia dźwięków np. perkusji, linii basu, trąbki, głosów zwierząt lub odgłosów maszyn za pomocą narządów mowy między innymi ust, języka, gardła, krtani.

Wystąpił błąd

Fragment beat-boxu. Bardzo rytmiczny utwór. Muzyk odtwarza brzmienie perkusji ustami.

Higiena głosu – jak dbać o swój głos

Głos mamy tylko jeden na całe życie, więc bardzo ważna jest jego pielęgnacja. Poniżej znajduje się kilka podstawowych zasad higieny głosu, których należy przestrzegać, aby zachować zdrowy głos:

- zdrowo się odżywiaj;
- pij dużo wody niegazowanej;
- unikaj krzyku i bardzo głośnego, męczącego śpiewania;
- nie przeciążaj głosu, kiedy jesteś chory lub bardzo zmęczony;
- zadbaj o ogólną czystość wokół siebie;
- pamiętaj o regularnej higienie jamy ustnej, nosa, uszu i gardła;
- ubieraj się stosownie do pogody;
- oddychaj przez nos na mrozie;
- unikaj hałasu.

Źródło: online-skills.

Podobno słynny Albert Einstein zapytany, kiedy skończy się świat odpowiedział: *kiedy ludzie przestaną śpiewać*. Ludzie śpiewają od zawsze. Dzieci zasypiają przy kołysankach, starszym piosenki towarzysząc na zabawach, a dorosłym przy różnych okazjach na co dzień i od święta. Śpiewamy zarówno solo, jak i w zespołach, czy chórach. Sprawia to nam dużo radości i satysfakcji. Śpiew jest świetnym narzędziem ekspresji, językiem komunikacji, pozwala wyrażać emocje i odprężyć zarówno umysł, jak i ciało. Jak śpiewał Jerzy Stuhr słowami Jonasza Kofty:

Śpiewać każdy może trochę lepiej lub trochę gorzej, ale nie o to chodzi jak to komu wychodzi...

Zadania

Ćwiczenie 1

Wskaż nazwę właściwą strun głosowych.

☐

Kości głosowe

☐

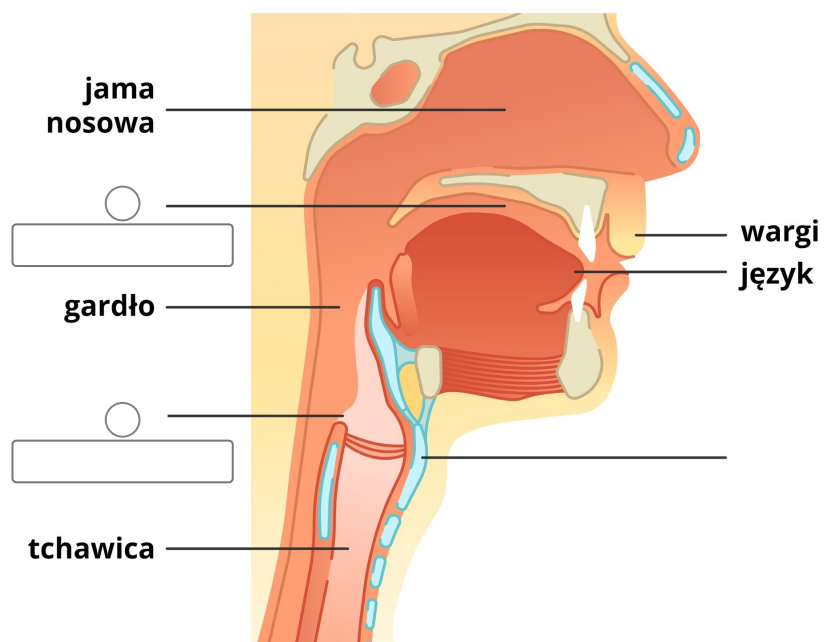
Fałdy głosowe

☐

Ściągna głosowe

Ćwiczenie 2

Wstaw na ilustrację wybrane elementy aparatu głosowego.

jabłko Adama

jama ustna

krtań

Polecenie 4

Zapoznaj się z nagraniami prezentującymi różne ciekawe sposoby korzystania z głosu.

1. Bobby McFerrin - *Don't worry be happy* - zwróć uwagę na sztukę operowania głosem tego wokalisty i jego rozwój oraz na wszystkie partie przez niego skomponowane, które są nagraniem wyłącznie jego głosu.

Wystąpił błąd

Nagranie piosenki "Don't worry be happy" Bobby'ego Mc Ferrina. Piosenka nagrana jest bez użycia instrumentów. Jedna partia wokalna to linia basowa, inne to akompaniament akordowy, inna to linia melodyczna piosenki. Pojawia się też gwizdanie i pstrykanie palcami. Piosenka jest optymistyczna, w umiarkowanym tempie.

2. Requiem - *Pie Jesu Domine* w wykonaniu śpiewaków AMFN

Wystąpił błąd

Andrew Lloyd Webber "Pie Jesu" AMFN, CC BY 3.0

Nagranie utworu „Pie Jesu” Andrew Lloyd Webbera. Utwór wykonany jest przez dwie śpiewaczki i pianistę. Utwór jest spokojny, refleksyjny, medytacyjny. Przez większość utworu śpiewa jedna kobieta - sopranem, w drugiej części pojawia się drugi niższy głos.

Ćwiczenie 3

Przy poznawaniu budowy aparatu głosowego poznaliśmy zadania poszczególnych części ciała biorących udział w procesie powstawania dźwięku.

Połącz w pary części ciała z ich funkcjami w procesie powstawania dźwięku.

mózg	dodają dźwięczność i barwę
płuca	pod wpływem powietrza drgają i tworzą dźwięk
fałdy głosowe	wysyła impuls nerwowy do innych narządów
rezonatory	właściwy instrument głosowy, tam znajdują się fałdy głosowe
krtąń	dostarczają powietrza niezbędnego do powstania dźwięku

Źródło: Aleksandra Sieja.

Ćwiczenie 4

Przyporządkuj głos do nagrania.

Materiały audio dostępne pod adresem:

<https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

1	bas	◄
2	kontralt	◄
3	tenor	◄
0	sopran	◄

Ćwiczenie 5

Na zajęciach poznaliśmy podstawowe rodzaje głosów ludzkich. Które z wymienionych to głosy niskie?

☐

Bas

☐

Alt

☐

Tenor

Źródło: Aleksandra Sieja.

Ćwiczenie 6

Które z wymienionych efektów wokalnych pokazuje najwyższe dźwięki skali głosu?

☐

śpiew biały

☐

śpiew alikwotowy

☐

gwizdek

Źródło: Aleksandra Sieja.

Ćwiczenie 7

Połącz w pary nazwy głosów ludzkich z odpowiadającym im opisem.

Baryton

średni głos męski

Sopran

niski głos żeński

Tenor

wysoki głos żeński

Alt

wysoki głos męski

Słownik pojęć

Alikwoty

tony składowe dźwięku, których częstotliwości są wielokrotnościami częstotliwości tonu podstawowego; decydują o barwie dźwięku.

Glissando

płynne przejście od jednego dźwięku do innego;

Intonacja

precyzja wydobywania dźwięku, właściwe lub niewłaściwe pod względem wysokości.

Mormorando

z języka włoskiego mrucząc; śpiewanie z zamkniętymi ustami, najczęściej na długiej głosce m.

Trakt głosowy

termin obejmujący gardło, jamę ustną, jamę nosową oraz zatoki przyboczne nosa.

Słownik pojęć opracowano na podstawie:

Encyklopedia muzyki, red. A. Chodkowski, Warszawa 1995

encyklopedia.pwn.pl

Biblioteka muzyczna

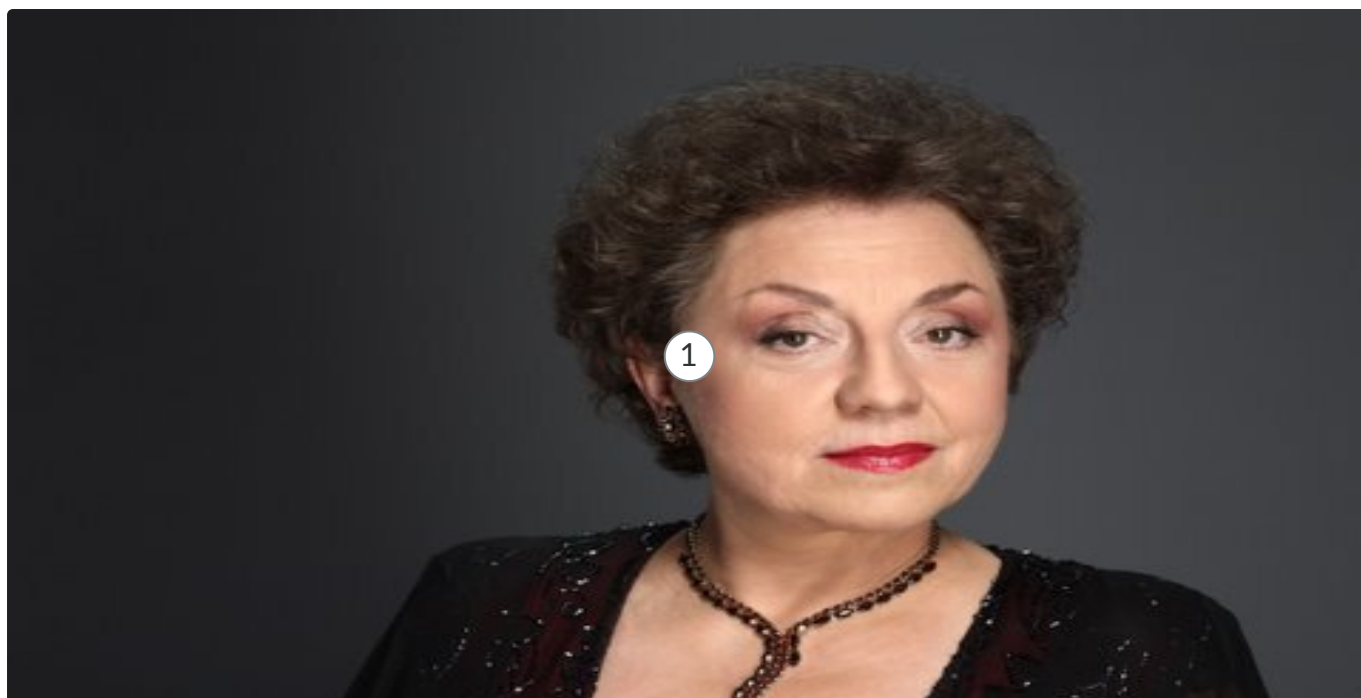
1

Aria Vissi d'arte z opery „Tosca” Giacomo Pucciniego

Wykonawca: Maria Callas, Orchestre de la Société des Concerts du Conservatoire, dyr. Georges Prêtre

Źródło: The Very Best of Maria Callas

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

1

Orfeusz i Eurydyka Akt I - Scena II - *Ciel rivederla potrò*, autorstwa Christopa Willibalda Glucka
Wykonawca: Ewa Podleś, Orquesta Sinfonica De Madrid, dyr. Peter Maag

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

Źródło: online-skills, źródło: https://www.youtube.com/watch?v=8f_NJSdM05Q.

1

Libiamo z opery *Traviata*, autorstwa Giuseppe Verdiego

Wykonawca: Alfredo Kraus, London Philharmonic Orchestra, dyr. Ricardo Mutti

Źródło: Verdi: La Traviata

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

Wystąpił błąd

Zródło: Aleksandra Sieja.

Na nagraniu „Aria Ten zegar stary” z opery *Straszny Dwór* Stanisława Moniuszko. Utwór wykonywany jest przez niski głos męski – bas, z akompaniamentem fortepianu. Nastrój utworu jest tajemniczy, dramatyczny. Śpiewak opowiada historię duchów praprababek, które schodzą z obrazów w *Strasznym Dworze* i pyta słuchacza czy się boi.

1

Aria Królowej nocy z opery *Czarodziejski flet*, autorstwa Wolfganga Amadeusza Mozarta

Wykonawca: Emma Matthews, Tasmanian Symphony Orchestra, dyr. Marko Letonja

Źródło: 100 Best – Mozart

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P1FCCaxLw>

Fot. nieznany, Emma Matthews, 2012, mso.com.au, CC BY 3.0 (ilustracja); Wolfgang Amadeusz Mozart, „Aria Królowej nocy”, z opery „Czarodziejski flet”, online-skills, CC BY 3.0

Wystąpił błąd

Na nagraniu utwór zespołu: „Kapela ze Wsi Warszawa”: „Ej, ty gburski synie”. Utwór jest zestawieniem, pozornie bardzo odległych stylów muzycznych: muzyki rozrywkowej i muzyki etnicznej, folklorystycznej. Wokalistki śpiewają białym głosem, bardzo jaskrawą barwą,

mocno, zdecydowanie. Akompaniament jest mieszanką brzmień folkowych, np. cymbałów i rozrywkowych: perkusja, instrumenty elektroniczne.

Wystąpił błąd

Na nagraniu utwór Sweven wykonywany przez Annę-Marię Hefe. We wstępie wokalistka wykonuje dźwięki, przypominające trochę śpiew, a trochę grę na pile. Dźwięki są mocno rozwibrowane, momentami mamy wrażenie że słysząc dwa różne dźwięki. Pomiędzy tymi przygrywkami, wokalistka śpiewa smutną, spokojną piosenkę przy akompaniamencie harfy i akordeonu.

Wystąpił błąd

Fragment piosenki „Emotions” w wykonaniu Mariah Carey. Rozpoczyna się bardzo wysokimi dźwiękami wykonanymi przez wokalistkę. Trochę przypominają one piszczenie, trochę gwizdanie.

Wystąpił błąd

Fragment beat-boxu. Bardzo rytmiczny utwór. Muzyk odtwarza brzmienie perkusji ustami.

Wystąpił błąd

Nagranie piosenki “Don’t worry be happy” Bobby’ego Mc Ferrina. Piosenka nagrana jest bez użycia instrumentów. Jedna partia wokalna to linia basowa, inne to akompaniament akordowy, inna to linia melodyczna piosenki. Pojawia się też gwizdanie i pstrykanie palcami. Piosenka jest optymistyczna, w umiarkowanym tempie.

Wystąpił błąd

Andrew Lloyd Webber “Pie Jesu” AMFN, CC BY 3.0

Nagranie utworu „Pie Jesu” Andrew Lloyd Webbera. Utwór wykonany jest przez dwie śpiewaczki i pianistę. Utwór jest spokojny, refleksyjny, medytacyjny. Przez większość utworu śpiewa jedna kobieta – sopranem, w drugiej części pojawia się drugi niższy głos.

Bibliografia

J. Chaciński, K. Chacińska, *Podstawy emisji głosu w procesie kształcenia nauczycieli muzyki*, WSP, Słupsk 1999.

Encyklopedia muzyki, red. Andrzej Chodkowski (red.). Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995.

Marzena Żylińska, *Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi*,
Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2013